XLIV. évf. Kolozsvár, 1934. julius. 7. sz.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY

FOR THE MINISTRY
Berkeley, California

A mindennapi kenyér után.

Unitarian College for the ministry
Berkeley
California
American

Régi diákélet.

Irta: **Heltai Nándor.**

Egyszer olyan dühbe hozta az öreget, hogy botjával feléje ütött, de Tornya hirtelen lebukott a pad alá s az ütés nem őt, hanem a padot érte s a bot ezüst feje, az öreg professzor nagy bosszúságára és bánatára — letört s az így eltört botot odadobta Tornyához ezzel:

— Nesze! — most már legyen a tied.

De az osztály közköltségen megcsináltatta a botot és másnap a kedves öreg örömmel fogadta azt el tőlünk.

Mikor már felsőbb osztályu diákok voltunk és szünetek alatt olykor nagy lármát csaptunk, egyszer megjelent az ajtóban Kovácsi bácsi és imigyen tisztelt meg bennünket:

— A sátoros cigányok magukhoz képest szalon gavallérok!

A mi időnkben, a protestáns iskolában, a VI-ik osztálytól kezdődőleg a tanár is köteles volt megadni a diáknak az „Úr" titulust. Ezt a kötelezettséget Kovácsi bácsi, ha a diák dühbe hozta, így oldotta meg:

— Édes Úr! — úgy váglak pofon, hogy kiesel! —

Egy debreceni professzor ezt így intézte el: Eddig azt mondtam *magának:* „Te szamár!" Ezentúl azt mondom *neked:* „Maga szamár!"

*

Nagy Lajos, alias „Laji bá", a legszelidebb ember volt a világon. Görög nyelvet, magyar irodalmat és poétikát tanított. Szeretett hasonlatokat, aforizmákat rigmusokat mondani és régi verseket skandálva idézni, pl.

„Ősz atyád, Árpád
De, ha nincs búzád,
Borod, árpád,
Nálad az ősi vagyon
Porba tiporva vagyon." És ehhez hasonlókat.

*

Benczédi Gergely phisikát és chémiát (így írták akkor) tanított. Egyszer a laboratóriumban egy kisérletet mutatott be nekünk egy retorta segítségével. A kisérlet azonban nem sikerült, mert a retorta elpattant. Benczédit az eset nagyon leverte.

— Elpattant a retorta — kiáltott fel tragikus hangon — most már vége. Most már nem kisérletezhetünk többet.

Minket kétségbe ejtett egyfelől tanárunk feljajdulása, másfelől az, hogy a kisérletek, melyeket szerettünk és amelyek érdekeltek bennünket, most már elmaradnak. Mindjárt elhatároztuk, hogy közköltségen veszünk egy új retortát. Óra után nyomban nagy gyűjtést rendeztünk. A módosabbak 1—1 forintot, a kevésbé tehetősek 50—30—20 krajcárokat írtak alá és így hamarosan összegyűlt vagy 25 forint. Tanárunk feljajdulásából következtetve, azt hittük, hogy egy ilyen retorta szörnyü pénzbe

kerülhet és másnap szorongva léptünk be a szaküzletbe megtudni, hogy mibe kerülhet, de azzal az elhatározással, hogy „koszt vasz koszt", — mi megvesszük, — ahol azután kiderült, hogy az *ára 16 kemény krajcár!*

Az összegyűjtött pénzen azután hozattunk egyik szegénysorsú társunknak egy nagy adag „Senpert" hozzávaló „Pico"-val (hurkás levest cipóval, egy másiknak „Dettó pityókával 6-ra"), levest és krumpli főzeléket, a harmadiknak, akinek az volt a kívánsága, hogy csak egyszer lakhatna jól „Absurdum"-mal (töltött káposztával), hozattunk „Absurdum"-ot „szatyi"-val, fehér kenyérrel, a többit lecsúsztattuk a „Klipitró-klapitorium"-on, azaz a boroskancsó öblös torkán. Ilyenformán az elpattant, tragikus sorsú retortát igen vidám halotti torral búcsúztattuk és temettük el. (Vége.)

A templomépítés ügye Brassóban.

Még 1916-ban történt, hogy a templomot nélkülöző brassói unitárius egyházközség kérésére a város a következő határozatot hozta: miután a város más felekezetnek is adott, az unitárius egyháznak is ad ingyen telket templom és papi lakás építésére; azonban a megjelölt négy hely közül egyiket sem adhatja, hanem kijelöl a Kút u. (ma Calea Victoriei) elején a róm. kath. temető előtti területből 1084 m^2 nagyságú helyet.

A brassói unitáriusok köszönettel fogadták a város jóindulatát és áldozatkészségét s a menekülés által megzavart helyzet nyugalmának helyreállítása után 1917-ben az volt az első dolguk, hogy egyházunk nagynevű építészével, Pákei Lajossal összeköttetést keressenek és a város által kívánt építési vázlatterveket a telek szabályszerű átengedése céljából a városnak bemutassák.

Pákei Lajos a hely ismerete nélkül, a megadott helyszínrajz alapján küldött is terveket, de a város a beosztás dolgában változtatásokat kívánt, ami a tervező mérnöknek Brassóban való személyes megjelenését tette szükségessé. Az akkori nehézkes közlekedési viszonyok miatt idős ember nem szivesen vállalkozott hosszabb útra. Pákei is csak 1918-ban jött Brassóba. A környezet megismerése és a város építési bizottságával történt tárgyalása alapján új tervek készítése elhatározásával távozott. Rövidesen azonban bekövetkezett az összeomlás, az imperium-változás, mely a hasonló kérdések napirendre hozásának egyelőre nem kedvezett.

Amint a politikai élet felkavart hullámai valamennyire lecsillapodtak s az élet rendesnek látszó mederbe indult, az egyházközség megújította kérését a városhoz a templomhely ügyében. A város vezetőségén kívül álló okokból az imperium-változás után is háromszor újította meg a városi tanács azon

határozatát, hogy a kijelölt helyet adja a brassói unitárius templom és papi lakás építése céljára. Különböző befolyások érvényesülése folytán a többször megújított városi határozat csak 1932. év végén emelkedett jogerőre és 1933. év elején lett telekkönyvileg is az egyházközség jogos tulajdona. Ekkor az egyházközség haladéktalanul építési terveket készíttetett, hogy az időközben sok verejtékkel, szívós kitartással, gondos takarékossággal összegyüjtött egy millió lejt megközelitő, bár az építés költségeihez aránylag csekély összeggel a régóta nélkülözött Unitárius Otthon építéséhez mielőbb hozzákezdhessen.

Az építési terveket egy év leforgása alatt a városi főmérnöki hivatal és a helyszínére is kiszállott városi építési bizottság kívánalmai alapján, melyek nagyobbrészt mindig arra vonatkoztak, hogy ez az unitárius épület a környéket minél kevésbé uralja, az egyházközség háromszor is átalakíttatta, nem kis bosszúságára a tervező művésznek és a hozzáértők feltünő csodálkozására, kik a kivánalmakban sok tekintetben a művészi elképzelés keresztülhúzását, az alkotó művész kezének érthetetlen módon való megkötését látták.

Az egyházközség minden felmerült kívánságot igyekezett teljesíteni, hogy figyelmét megmutassa és háláját ez által is kifejezésre juttassa az adományozó várossal szemben, mellyel különben zavartalanul jó viszonyban volt és semmiképpen sem akarta azt megrontani. Inkább alkalmazkodott.

Igy jutott el a brassói unitárius egyházközség sok küzdelem és várkozás, csalódás és csüggedés, sokszor megújult reménykedés után odáig, hogy az újonnan kinevezett városi időközi bizottság elnöke, dr. Bogdán Filimon jelenlétében a városi főmérnök kimérte a területet, kijelölte a szélső vonalakat s kijelentette, hogy az építkezési engedély készen van, holnap kézbesiteni fogják s lehet kezdeni az épitkezést.

Másnap csakugyan dr. Bogdán Filimon polgármester is aláírta az épitkezési engedélyt. De az egyházközség még az ezzel járó fölebbezési határidőt is bevárta s igy kezdte meg az építkezést április 24-én és tette le az alapkövet április 29-én a különböző felekezetek, hatóságok, egyházkör és egyházi főhatóság képviselőinek jelenlétében és üdvözlő szavai mellett igen nagy közönség részvételével igazán fölemelő ünnepély keretében, melyen dr. Bogdan Filimon időközi biz. elnök megbizásából a h. polgármester is megjelent és román és magyar nyelven üdvözölte az egyházközséget.

Ekkor azonban már keringtek a városházán a polgármester környezetében olyan hirek, hogy az épitkezést meg akarják akadályozni, mert a kultuszminiszter engedélye hiányzik, amire szükség nem volt, mert a törvény csak iskolaépítéssel kapcsolatban kivánja meg ezt. Lelkész hivatalos jelentést tett ez észrevett mozgalomról az egyházi főhatóságnak, hogy szükség esetén ne találja váratlanul a főhatóságot, ha valami mégis történnék. Nem-

sokára a nagyobb bukaresti lapok a legmesszebbmenő elfogultság, nemzetiségi gyűlölködés hangján kezdtek írni és izgatni amiatt, hogy Brassóban, a belváros közelében, ők úgy írták, hogy a központon, egy magyar unitárius templom építését kezdették meg az előző kormány jóvoltából, a jelenlegi liberális primár engedélye alapján. Kérdésbe tették, hogy megengedhető-e és szabad-e tűrni, hogy ezen a helyen, az építendő gör. kel. kathedrális közelében egy magyar templom épüljön, mely az erdélyi unitáriusság fellegvára akar lenni, honnan a magyar unitáriusságot és a magyar irredentizmust irányitani akarják — s más hasonló valótlanságoktól hemzsegő, rosszakaratú izgatás.

Az építkezés megkezdése és zavartalan folytatása után aztán két héttel, május 7-én a Dimineataban egy cikk jelent meg „A brassói városházi megnyilatkozás" és „A polgárok tiltakoznak a város központjában levő területnek egy magyar templom építése céljára való átengedése ellen." cimeken. Maga a cikk május 5-ikéről keltezve, lehető hű forditásban így hangzik:

„A helyi városházán ma megnyilatkozás történt. Számos polgár jött a városházára, hogy tiltakozzék a volt tanács egy határozata ellen, mely a város központjában engedett át területet a magyar unitárius templom építésére.

Ennek a templomnak az építése meg is kezdődött, jóllehet a kezdeményezőknek nem volt meg a vallásügyi minisztérium felhatalmazása, csupán a községi tanácsé.

A román lakósság tiltakozik ezen épület felépítése ellen, mivel ez sérti a városrendezési tervet és beleütközik az ortodox egyház méltóságába, melynek nincs temploma a város központjában. (Cikkíró nagyon jól tudta, hogy egyik gör. kel. templom a város szívében, a főtér legforgalmasabb során, az ú. n. Búzasoron a magyar impérium alatt évtizedek előtt akadálytalanul épült.)

A lakósság emlékiratot nyujtott át dr. Bogdán Filimon polgármesternek. Bogdán úr kapott még más emlékiratokat is a bírói kartól, ügyvédi kamarától s több közművelődési és szakegyesülettől.

A város polgármestere figyelemmel hallgatta meg a lakósság panaszait és miután meggyőződött, hogy az igazság az ő részükön van, a következő táviratot küldte a belügyminiszternek:

„A volt községi tanács egy határozatának alapján az unitárius egyh. hatóság megkezdette a munkálatokat (N. B. az építési engedélyt dr. Bogdán Filimon primár irta alá) egy templom építésére a város szívében, egy forgalmi ütőeren, hol a városrendezési terv esetleges módosításának lesz alávetve. A volt tanács határozatát politikai célzattal nyerték el a jóérzés és a román közvélemény lebecsülésével, amely látja, hogy a mi államunkban, melyben az uralkodó ortodox egyház nem tud magának imahelyet építeni (N. B. a város területén 5 gör. kel. templom és egy gör. kath. imaház van), minő magatartást tanusít a magyar ki-

sebbség. A helyi közvélemény méltatlankodva tiltakozott ma írásban és szóban, megnyilatkozván az építkezés helyén és a városházán s több emlékiratot nyujtván át nekem. Tisztelettel kérem, hogy a közvélemény megnyugtatása és a nemzeti méltóság megerősítése végett intézkedjék vizsgálat megtartása és a dolgokat elsimító módozatok megtalálása céljából."

Erre a táviratra május 8-án már Brassóban volt Pictorian belügyminiszteri vezérfelügyelő,

úgy tájékoztatta a minisztériumot, hogy az egyházközség ugyanaz nap este félnyolc órakor a város vezetőségétől 10583/1934. Serv. ad.-tiv. sz. alatt május 8-ról keltezve dr. Bogdán interimár biz. elnök és dr. Popovici secretar general aláirásával a következő hivatalos értesitést kapta: „Unitárius Lelkészi Hivatalnak Helyt. A belügyminiszternek 1934. május 8-án kelt 9036. számu telefon rendeletére felhivom, hogy a Calea Victoriein az egyházi építkezés munkáját függessze fel."

Az egyházközség előljárósága engedelmeskedett a hivatalos értesitésnek, hivatalos irásban hivta fel a vállalkozókat a munka beszüntetésére és táviratilag jelentette az esetet a püspök úrnak, kinek megbizottja május 9-én Brassóban volt. 9-én reggel a munka megkezdése előtt a primar személyesen jelent meg az építkezés színhelyén egy sereg rendőrrel, hogy megakadályozza a munkát, amit az egyházközség már úgy is beszüntetett. 10-én a püspök úr és egyházközség megbizottja Bukarestbe indultak, akik Lăpedatu vallásügyi miniszter úrnak felmutatták az eredeti telekkönyvi, építési engedély és felfüggesztés okmányait. A miniszter úr már tudott a dologról és érthetetlennek tartotta azt, mert minden rendben volt. Megigérte, hogy másnapra tájékozódni fog a belügyminisztériumban, 12-én azt a kijelentést tette, hogy az üggyel a 14-én tartandó minisztertanács fog foglalkozni, ahol őmaga személyesen fogja az ügyet előadni. Látja, hogy az egyházközségnek igaza van.

Tudomásunk szerint 14-én a minisztertanács nem volt meg, de dr. Bogdán Filimon primárt Bukarestbe hivták. A jelek szerint a miniszter megnyugtató megoldás keresésére utasitotta a primárt. E sorok irásáig megoldás nincs. Az egyházközség ragaszkodik szerzett jogaihoz és a felfüggesztés visszavonásához.

kl.

TŰZHELY MELLETT

Az igazi templom.

Irta: *A. Robinson F. Mária.*

Szivem mélyén van egy templom.
Ki épitette? — Nem tudom.
Ebben a vásáros világban
Ez az igazi otthonom.

Ajtaján vadvirág-fűzér
S — habár a színe megfakult —
Lelkemnek drága úrasztala
Ez a virágfűzér: a mult.

Angolból ford.: *Sz. I. S.*

A félkezü koldus.

Eljött a várva várt tavasz, szorgalmasan foly a munka az anyaföld kebelén. Minden élő teremtmény tudja, hogy „csak az, aki nem hever, várhat áldást és sikert". Istenem hányan vannak, akik örömest dolgoznának; de betegség vagy félszegség, vagy éppen a tehetetlen korság miatt kénytelenek henyélni. Még szerencse, aki jöhet-mehet, s ha koldulással is, de legalább megszerezheti a maga kenyerét, megélhetését. Az a jó gondviselő Isten csak épen a drága ételektől, illetve az orvosságoktól, s a nagyszerencsétől őrizze meg az embert, mint a félkezű koldust, mert, mikor valakit baleset ér, rendesen azt szoktuk mondani: nagy szerencse, hogy meg nem halt!

A félkezű koldus is járt a megélhetésért községből-községbe, házról-házra. Valahová bement, mindenütt azt mondta: „Gyermekem, tiszteld apádat és anyádat!"

Egyszer a gyermekek megkérdezték tőle: „Bácsi! maga miért mondja mindig azt: Gyermekem, tiszteld apádat és anyádat?!

Válaszolt a koldus: „Annak története van, édes gyermekeim! Mikor kis fiú voltam, édes anyám meghalt; az Isten nyugosztalja meg még haló poraiban is!

Édes apámmal ketten maradtunk. Ha szegényesen is, de jól nevelt engem: Gondoskodott ételemről, ruhámról bőven a két keze munkájával, mert szegények voltunk, csak a le-s feljáró út volt a miénk.

Nagy derék fiú lett belőlem. Ahogy az iskolát kijártam, menegetni kezdtem a gyárba dolgozni. Sok pénzt kerestem, hetyke legény lett belőlem! Az édes apám szemlátomást öregedett, napról-napra gyöngűlt a testi erejében, de én arra nem gondoltam, mert éppen akkor voltam a legjobb erőmben. Egy délben hazamentem a gyárból, apám várt a kész délebéddel, asztalhoz ültünk. Édes apám hamarább nyúlt a tálba, mint én, ezért a kezére koppantottam a kanalammal s azt mondtam: maga nem dolgozik, s várjon sorára, hogy előbb az vegyen a tálból, aki dolgozik.

Édes apám egy szót sem szólt, letette a kanalat, s kiment a házból.

Visszamentem a gyárba; elgondolkoztam azon, amit édes apámmal tettem. Egy vigyázatlan pillanatban a gépszíjú elkapott s leszakította azt a kezemet, amelyikkel édes apám megütöttem. Többet nem tudtam dolgozni, koldulásból élek".

Ezért figyelmeztetlek és intelek gyermekem: „Tiszteld apádat és anyádat".

Legnehezebb az élet e földön akkor, mikor az ember magával jótehetetlen; oda fönn nem hívják, ide lenn nem állhatják.

Kozma Miklós,
nyug. tanító.

Templomépítéskor.

F. év április hó 29.-én, a brassói unitárius templom alapkőletételi ünnepélyén, a szerző által előadott alkalmi költemény.

Templomot építünk, Uram
Neked...!

Leásunk a földbe:
Ott lesz az alap.
Ott kezdődnek a pincefalak.
Félföldszintre kis szobák
Kamarák kerülnek
S ezek fölé épül
Lakás a lelkésznek.
A lakás mellé jön a kultúrterem
S a Te imaházad Uram...
Föntlesz az emeleten!

Igy terveztük Uram
Úgy...:
Hogy elől balra
Lesz a torony,
Melyben lépcsősoron
Az út fölhalad
S fent a toronyszobában
Ül majd két harang...

Igy terveztük Uram!
Úgy...:
Hogy imaházad fala
Legyen hófehér
S pár karcsu ablakán,
Mely mennyeztig ér,
Bejön a napsugár...,
A fény.
S bent a terem mélyén
Alacsony emelvényén
Legyen a szószék,
Vele szemben ülések,
Padok

S az ülések előtt,
Fehér hímzéssel borítva
Álljon Uram
A Te asztalod...!
Épüljön karzat is
A bejárat felett,
Ahonnan zengje majd
Az orgona
Szívünk imadalát
Neked!

Igy terveztük Uram...!
Millió teremtményid közül
Páran... kevesen,
De szívünk szent hevével
Lelkesen!
Úgy...:
Hogy arannyá változtatjuk
Verejtékünknek fillérjeit
S hol az emberek szívében
Él még a hit...,
Ott csendesen,
A Te nevedben
Kopogtatunk
És szólunk
És hívunk
Mindeneket...!
De hívó szavunkban
A hit ereje lángol,
Hosszú éveknek tetté forrt
Vágya, álma...!
Fel...! fel...! aki csak él,
[mozog...!
Ébredjen mind, kiben a szív
[dobog!
Feledje szenvedését,
Feledje bánatát...!
S megtorpanásig feszített
Szent akarattal
Építsük fel
Ősi hitünknek templomát...!

Igy terveztük Uram...!
Igy...!

De hívó szavunkra néhol
Bánatos panasz,
Lelket tördelő
Sóhaj felel:

„Szegények vagyunk...!
Mit is adhatunk...?
Fillér... ha volna...?
Kenyérre kell.“

És halkan magunk elé
Mondjuk... Nem!
Csak suttogjuk,
Olyan is akad,
Aki hívó szavunkra
— Áldozat helyett —
Ellened Uram
Kifakad...!
„Minek a templom...?
Dícséret, zsolozsma...?
Áhitat, ének...?
Hát nincs még elég hajlék
Építve Néked...?“
És káromlásra nyilik az ajak:
„Ha templom kell,
Ne gyötörj minket,
Építsd fel Uram
Magad...!“

„Építsd fel Uram Magad...!?“

Miként a nagymindenség
Millió parányit... semmiből
S a porból gyermekeidet
Saját képedre alkotád...!
Uram...! Nem mi!
Te.
Te vagy, aki felépíted
A benned bízó kicsiny seregnek
Ujabb templomát...!

Lelked szemernyi része
Lelkünkben
Emberi formára képzi
Fenséges tervedet!.!
A mindenség
Örök teremtő munkájára
Igy hivod meg Te
Minden gyermeked...!

Hívó szavadra
Lelkünkben
Lobban a vágy...!
Él az akarat...!

Fogad Magadhoz
E kis munkás sereget
És felépíti hitedben
Az ígért szent falat...!

Hívj...!... Hívj..,!

Akiről tudod, hogy sokat
Másoknál többet tehet:
Hivd Uram munkára
Lelkében azzal az érzéssel,
Hogy nem tett még eleget...!

Akinek hallod fájó panaszát
S kenyér gondokkal
Próbálod
Megadással tűrő napjait...!
Hivd Uram munkára azzal az [érzéssel,
Hogy a jószívvel nyújtott
Fillérnyi áldozat
Boldogit...!

A Téged káromlót...?
Aki hívó szavadra
Ellened kifakad...?
Azt ne engedd oda Uram...!
Ne tedd próbára vele
Munkás kis hadad...!
De támadjon fel ellene
Atyai sujtoló haragod:
Büntesd meg Uram...!
— Úgy, ahogy Te tudod —
Büntesd meg azzal,
Hogyha állanak majd a falak
S a Téged megtagadók
Gúnyos nehánya
Mellette elhalad,

Add az ő szivükbe először
Azt az öröm érzést...,
Add Uram az ő ajkukra
Először ezt a boldogitó
Mondatot:
„Uram, építettünk Neked
Hitünk szerinti templomot...!"

Templomot építünk Uram
Neked.
Úgy építjük, ahogy azt [lelkünkben
Te tervezed...!
Kit, hogyan hivsz meg...?
Uram... Te tudod...!
Legyen meg itt is
A Te akaratod...!

Brassó, 1934. április hó 29-én.

Nemes Nagy Lajos.

A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL

Orvosi székfű — Matricaria Chamomilla L.

Orvosi székfű — Matricaria Chamomilla L. (Népies neve: Anyafű, kis kamilla, mátrafű, mesterfű, mezei kapor, perefű, pipitér, székfű, szikfű, szikvirág.)

Szára egyenes tartású, elágazó, 15—30 cm. magas egyéves növény. Összetett virágzata a csalódásig hasonlít a margarétához, csak sugárlevelei leállók.

Erdély területén útak mentén, községek körül mindenütt megtalálható.

Begyűjtendő része: A kúpalakú virágzata, mely belül üres; ez teszi megkülönböztethetővé a székfűvirágot a hozzá hasonló kutyakamillától.

Hatóanyaga: Illóolaj, gyanta, keserűanyag, anthemidin, antheminsav.

Gyűjtése és szárítása: A május végétől július közepéig virágzó növény virágzatát száraz időben a harmat felszáradása után kell gyűjteni. Szárításkor a tisztára sepert, szellős padláson egy-két ujjnyi vastag rétegben szétterített növényt megforgatni nem szabad, mert igen könnyen összetörődik, porrá válik.

Beváltási helye: Cluj-Kolozsvár, Societate Anonimă pentru plante medicale „Adonis", Academia de Agricultură.

Feldolgozása és értékesítése: Használata úgy a gyógyászatban, mint a kozmetikában nagyon kiterjedt. A gyógyászatban festvényt: tinctura Chamomillaet, főzetet, teakeveréket és különleges gyógyszereket készítenek belőle. A népies házi gyógyászatnak is egyik legértékesebb növénye. A kozmetikában hajápoló szerek készítésére használják.

Dr. Ferenczy Sándor.

A nagyekemezői 70 m.-nyi magas égő gázoszlop világánál készült éjjeli felvétel. 1933. julius 11-én délután 6 órától kezdődőleg szakadatlanul ömlik és ég ez a felbecsülhetetlen értékü értékes anyag. A lángot a nagy hőség miatt megközeliteni nem lehet. A naponta kiömlő gáz olcsón számitott értéke 1,400.000 Lei. Mennyi vagyon megy itt veszendőbe? Mennyi ember életlehetősége válik semmivé?

Lapunk zártakor értesülünk, hogy földomlás következtében a gáz égése annyira csökkent, hogy ezután már kioltása lehetővé lesz.

Kisgyörgy Sándor tb. esperes példás adománya. Az udvarhelyköri D. F. Egylet 1876. febr. 11-én alakult Gyöngyösi István köri esperes elnöklete és Kisgyörgy Sándor egyl. titkár „tollvitele" mellett. Azóta Kisgyörgy Sándor neve csaknem mindenütt szerepel az egylet jegyzőkönyveiben. Itt titkár, ott elnök, amott mint egyleti munkás, előadó, szónok, vitatkozó, indítványtevő, majd mint alapítványtevő. Jó szivének, nemes lelkének megnyilatkozásaival az egylet történetében megörökítette nevét.

Olyan meleg szív, oly nemesen gondolkozó lélek, mint az övé, kevés akad, ki csak akkor boldog, ha adhat, segíthet, jó példát mutathat másoknak.

Természetes, hogy most is, mikor az egyetemes D. F. E. 50 éves jubileumára készül, bizonyságot tett nemes lelkéről.

Ez év május 24-én, Vargyason 259 drb. (kétszázötvenkilenc) értékes könyvet ajándékozott az udvarhelyköri D. F. E.-nek. Imakönyvek. Egyházi beszédek. Theologiai szakmunkák. Szépirodalmi könyvek. Nagyrésze vászon és bőrkötésben. A többi füzve. Testvérek között is 15—20.00 lej értékben. Különsen lelkészeknek nélkülözhetetlen könyvek.

„Lelkeim, én ezekből tanulgattam ifjú pap koromtól fogva. S mondhatom, hogy csak jót tanultam belőlük. Öcséim is tanuljanak. Forgassák. Olvassák! Boldog lennék, ha sikerrel használnák."

—

E könyveket Báró József udvarköri D. F. E. elnök, Bedő Miklós hszentpéteri és Dobay István vargyasi lelkészek, mint egyl. megbizottak a legnagyobb köszönettel vették át — mint értékes ajándékot — a galambósz 89 éves lelkipásztortól. S még aznap este át is adták jegyzőkönyv mellett Vári Domokos hszentpáli lelkésznek, mint köri könyvtárosnak köri egyleti könyvtárba elhelyezés végett.

E kedves adománnyal kapcsolatban jól esik a nagy nyilvánosság előtt is megemlékezni arról az örvendetes tényről, hogy Kisgyörgy Sándor esperes bácsi 89 éve mellett is — hála Istennek — jó testi és lelki egészségnek örvend, feleségével együtt. — Egy év mulva gyémánt lakodalmát ünnepelhetjük. Ez a jó Istennek olyan ajándéka, amilyennel nem sokan dicsekedhetnek.

Emléke ne csak a köri könyvtárban s egyletünk jegyzőkönyveiben legyen megörökítve, hanem egyházunk minden jó gyermekének szivében éljen — mint nemes követendő példakép — s másokat is ilyen szép életre tanítson, ilyen nemes példátadó, jó cselekedetekre buzdítson! *Báró József,*
udv. köri D. F. E. elnök.

A D. F. E. I. K. egy. szervezetének konferenciája július 1—4. lesz Kövenden, előreláthatólag nagy érdeklődés mellett. Részvételét bejelentette a püspök úr is. Az előadásokon kívül több kirándulás is tervbe van véve a környékbeli falvakba. (A konferencia lapunk zárta után már le is folyt. Bő tudósítást hozunk róla a következő számban.)

A felsőfehéri D. F. E. Ifjúsági Köreinek konferenciája Alsórákoson. Május 21. és 22.-ke feledhetetlen napjai voltak Alsórákosnak. Ekkor tartotta első konferenciáját a felsőrákosi Ifjúsági Kör. Közelről-távolról mintegy 200-an érkeztek e napokra Alsórákosra. Ürmös, Felsőrákos, Datk és Olthévízről jöttek a legtöbben, de itt volt Fogaras, Nagyszeben és Barót, Taar Géza lelkész vezetésével számosan jöttek Nagyajtóról is, Kovács Domokos brassói s. lelkész is eljött pár brassói tag kiséretében, de velünk volt e napokon Erdély egész unitárius ifjusága.

A konferencia istentisztelettel kezdődött, Fekete Lajos, ürmösi lelkész mondott gyújtó hatású beszédet, az ürmösi vegyes dalkör énekelt egyházi énekeket. Istentisztelet után a templomban kezdődött a konferencia. Bedő Julia k. titkár nyitotta meg és vázolta a konferencia célját. A körök kiküldöttjei üdvözölték a konferenciát és Ütő Attila választmányi tag olvasta fel a különböző helyekről érkező üdvözlő iratokat. Ezután a választások következtek. Közben az ürmösi vegyes dalkör szórakoztatta a közönséget, majd Simén Dániel fogarasi s. lelkész tartott értékes előadást „magyar lélek és nyugati lélek" cimmel. A választások eredménye, elnök: Fekete Lajos lelkész (Ürmös), alelnök: Simén Dániel lelkész (Fogaras), titkár: Bedő Julia (Fogaras), jegyző Ütő Attila (Alsórákos), pénztáros: Kondráth Ilonka (Olthévíz). Egyházi ének után az ifjúság az egyháztanács termébe vonult, ahol megtekintette az izlésesen megrendezett székely kiállítást, amelynek számos bámulója akadt.

Fél 2 órakor közös ebéd volt. D. u. 3 órakor a footbalpályán megkezdődtek az atlétikai versenyek. 100—200 m. síkfutás, gerely-, diszkosz- és súlydobás, vívás, majd labdarugó mérkőzés. A homoródszentpáliak elhozván atlétikai szereiket, megkedveltették a mi ifjúságunkkal annyira, hogy az már a most tartott gyűlésünkön e szerek beszerzését elhatározta.

Este 9 órakor kezdődött a műsoros estély. Fekete Lajos elnök nyitotta meg az estélyt, Ütő Béla tb. esperes Alsórákos történetét ismertette nagy hozzáértéssel, az olthávízi és a felsőrákosi körök ifjúsága nagy tetszés mellett adta elő „A királyné

rózsája", illetve a „Konverzió" című egyfelvonásosokat, az ez alkalomra szervezett alsórákosi vegyeskar Aracsy Géza ref. kántor vezetésével nagy sikerrel énekelt, Ütő Iluska két ízben énekelt az estély folyamán székely dalokat Aracsy Géza kántor és Vass László tanító hegedű kisérete mellett oly sikerrel, hogy a közönség többször megismételtette a dalokat. Az estélyt Fülöp Árpád alsórákosi lelkész zárta be.

Másnap Nagy Ferenc ürmösi k. tanító tartott előadást „a kisgazda gyümölcstermelése és annak értékesítése" címmel, végül pedig dr. Nagy Endre gazdasági iskolai igazgató „Újítások a mezőgazdaságban" című előadása fejezte be méltóképpen a konferencia előadássorozatát. Fekete Lajos zárószavai után a felsőfehéri ifjúsági körök első konferenciája befejezést nyert. D. u. az ittmaradottak a bányákat és a mészkemencéket tekintették meg. Ütő Attila

Unitárius Napközi Otthon Kolozsvárt. A Kolozsvári D. F. Unitárius Nők Szövetségének égisze alatt igen fontos közintézmény: *egy napközi otthon* megvalósítását indítottuk útba. Már régóta mindnyájan aggódva szemléltük azt a veszélyt, mely szegény sorsu családok gyermekeire várt ama körülmény folytán, hogy a szülők egész nap a mindennapi kenyér megszerzésével lévén elfoglalva, nem fordíthattak megfelelő gondot gyermekeik nevelésére. Az így naphosszat elhanyagolt és elhagyott gyermekek az utca nevelői hatásának voltak kitéve, mely az ilyen nagy városokban mindennek nevezhető, csak áldásosnak nem. Eltekintve a testi hátrányoktól (utcai szerencsétlenségek, verekedések, rossz táplálkozás, egészségtelen szokások elsajátitása stb.) még nagyobb veszélyben forgott az egyedülhagyott gyermek lelkileg. Nemcsak vallása és magyarsága, hanem becsületes emberi mivolta is kockára vettetett, hogy gerinctelen, hitetlen, nemzetietlen, sőt bűnös és börtönök felé irányuló életek vak-lapjaira forduljon legtöbbször. Különösen vidékről felkerülő testvéreink gyermekei forognak rendesen ebben a veszélyben, mert hiszen atya, anya reggeltől estig vagy munkáért futkos, vagy gyárban, műhelyben dolgozik, s jó falusi szokás szerint a „szomszédasszonyra" bizza gyermekei felügyeletét. — A fentiek alapján remélni merjük hogy kedves atyánkfia egyetért velünk abban, hogy egy ilyen napközi otthon felállítása (egyedül hagyott gyermekeink felkarolására, gondozására és nevelésére) igen fontos és nemcsak Kolozsvár, hanem egyetemes egyházunk unitáriusságát egyformán érdeklő ügy. Épen ezért szeretettel kérjük, lapunk olvasóit, méltóztassanak hozzánk csatlakozni abban a minden segitésre kész igyekezetben, hogy ennek a napközi otthonnak az alapjait lerakjuk. Akár pénzbeli, akár természetbeni adományukat, legyen az alkalmi, vagy rendes időközökre igérve meg, unitárius atyafiságos szeretettel kérjük. — Az előkészitő bizottság nevében: *Dr. Mikó Lőrinczné, Csató Pálné, Puksa Endre. Szent-Iványi Sándor.*

Rovatvezető: **Ifj. Hadházi Sándor.**

Iskolai évzárók. A theol. akadémia évzáró-ünnepélye junius 20-án volt. Az ifjúság éneke után dr. Kiss Elek tanár imádkozott, majd Vári Albert dékán tartotta meg beszámolóját, megemlékezvén az isk. év alatt történt nevezetesebb eseménytkről, a tanári karban történt személyi változásokról, az ifjúság tanulmányi előmeneteléről. Azután a pályadíjak eredményéről tett jelentést. Az 1928. május 20-i emlékalapból 150—150 lej jutalomdíjat kaptak: Kökösi Kálmán, Szathmári Géza, Kiss Tihamér IV. éves hallgatók, mint akik négy év alatt a legjobb egyh. beszédeket írták. Az igazgatóság „A római levél üdvtani tanításai" címmel pályatételt tüzött ki, melynek nyertesei Nagy Zoltán III. és Tóth Vilmos II. éves hallgatók 250—250 lej díjban részesültek. Az angol pályázat eredményeképen Bedő Boriska, Erdő János IV., Késmárky Miklós III. éves hallgatók 150—150 lejt, Nagy Zoltán III. éves hallgató 50 lejt nyert. Ezenkívül többen kaptak könyvjutalmat a Kovács Lajos brassói, Lőrinczy Dénes bukaresti lelkészek és dr. Kiss Elek theol. tanár adományából. A dékáni beszámoló után a főpásztor intézett buzdító beszédet az ifjakhoz, felhiva figyelmüket arra a fontos missziós munkára, mely reájuk vár csendes tanulmányaikon kívül. Dr. Ferencz József f. ü. gondnok a szünidőnek ésszerüen való felhasználását ajánlotta a hallgatók figyelmébe és kivánt jó egészséget és hasznos elmélyedést a pihenés idejére. Az ünnepélyt egyházi ének zárta be. Theologiai akadémiánkon az évvégi vizsgákat junius 21-én tartottuk meg. Alapvizsgát tett 1, szakvizsgát 4 és lelkészképesítő vizsgát 3 hallgató.

A kolozsvári főgimnázium az isk. évet junius 23-án zárta be ünnepélyesen. Egyh. ének és Szent-Iványi Sándor tanár imája után Gálffy Zsigmond igazgató tartotta meg jelentését az elmult isk. esztendőről. A tanári kar és ifjúság egészségi állapota kielégítő volt, a tanulók tanulmányi eredmérye és fegyelmi állapota ellen semmi különös kifogás nem esett. A leg-

újabb isk. törvények értelmében első ízben szerepelt három vizsgabiztos az V. oszt. felvételi vizsgáján, amely szintén kielégítő eredménnyel végződött. A 8.50 évi általános érdemjegynél jobb eredményt elért tanulók mind könyvjutalomban, a 9-es jegyüek azonkívül pénzjutalomban is részesültek. Szegénysorsú, jóigyekezetű tanulók külön konviktusi segélyt is kaptak. A jutalomdíjak és segélyezések az intézet volt tanítványainak és jóakaróinak adományaiból kerültek ki. Az igazgatói jelentés után a püspök úr intézett buzdító szavakat a tanuló ifjúsághoz. Végül a „Tebenned biztunk eleitől fogva" dallamainak elhangzása után az ifjak elhagyták az alma matert, hogy kipihenjék az isk. év fáradalmait szeretteik körében. — A tornavizsga junius 14-én folyt le Lőrinczy Zoltán, a főgimn. új tornatanárának rendezésében. A műsoron az újabb testedzésnek különböző formáit, szertornát, athletikát és cserkész mutatványokat mutattak be a tanulók a nagyszámú közönség élénk tetszésnyilvánítása mellett. A győztes tornászok érmeket és turista eszközöket nyertek.

Kolozsvári egyházközségünk elemi leányiskolája évzáróját junius 24-én tartotta. Az egyházközség és Ürmösi Károlyné könyvajándékait és három kis volt tanítvány pénzadományát jutalmul nyerték az arra érdemesek. Kovács Elek az egyházközség tevékeny gazdagondnoka lelkes beszéddel búcsúztatta el a tanulókat s köszönte meg a szülőknek az iskola iránti bizalmukat.

Cserkészet. A kolozsvári koll. cserkészcsapata dr. Szent-Iványi József egyházmegyei főgondnok úr meghivására Lőrinczy Zoltán parancsnok vezetésével Farnosra ment táborozásra. Jó munkát!

A Leányotthon előljárósága felhivja mindazon szülőket, akik Cluj-Kolozsváron tanuló leányaikat az 1934—35. isk. évben a Leányotthonban óhajtják elhelyezni, hogy eziránti kérésüket küldjék be augusztus 20-ig, a Leányotthon Előljáróságához címezve az Unitárius Kollégiumba (Cluj, Marschal Foch 12.) Az internátusi díj az eddigi évi 4000 lej helyett 3000 lej, a konviktusi díj az eddigi havi 700 lej helyett 600 lej lesz. Részletes tájékoztatátót kívánatra szivesen küld kolozsvári kollégiumunk igazgatósága.

Tájékoztató. A cluji-kolozsvári unit. koll. főgimnáziumába az 1934—35. isk. évre beiratkozhatik minden magyarnyelvű tanuló valláskülönbség nélkül. Nem magyarnyelvű tanulók felvételéhez miniszteri engedély szükséges. Az ez iránt való kérvények a közoktatásügyi miniszteriumhoz címezve f. év augusztus 15-ig nyujtandók be az igazgatóhoz. A magyar anyanyelvű tanulók augusztus 25—31. között iratkozhatnak be. Mivel az iskolai év szeptember 15-én kezdődik, vidéki tanulók szeptember 13-ig iratkozhatnak, hogy a kétszeres utiköltségtől megkiméltessenek. Az I. gimn. osztályba iratkozók szept. 1-én leg-

alább 9 és fél, legfennebb 13 és fél évesek kell, hogy legyenek. Az I. osztályba felvételi vizsgálat alapján lehet beiratkozni. A felvételi vizsgálat ideje szeptember 13-ika. A vizsgálat tárgyai román nyelv és számtan. Előbbiből 15 sort írnak diktálás után a vizsgázók a 4. elemi osztályban tanult anyagból, szóbelin pedig olvasnak valamely tanult olvasmányból és kérdéseket kapnak az olvasmány tartalmára és az elemi iskolában tanult nyelvtanra vonatkozóan. A felvételi vizsga 80 lej. A felvételi vizsgálatra való bocsátás iránti kéréseket augusztus 30-ig kell beküldeni az igazgatósághoz a következő mellékletek kíséretében: 1. Osztálybizonyítvány az elemi iskola (legalább) 4. osztályáról. Felekezeti iskolák bizonyítványára tanfelügyelői láttamozás szükséges. 2. Állami anyakönyvi kivonat. 3. Egyházi keresztlevél. 4. Állampolgársági bizonyítvány (vagy annak hiteles másolata.) 5. Ujraoltási bizonyítvány. Ezek az okmányok nemcsak vizsgai, hanem beiratási okmányok is lesznek. A javító vizsgálatok ideje helybeli tanulók részére szeptember 1—3., vidéki tanulók részére szeptember 13—14. napjai. A felső tagozatba (V. oszt.) való felvételi vizsga ideje 7—12. Vizsgadíj 150 lej.

Fizetendő díjak a főgimnáziumban: 285 lej beiratási és évi 3000 lej iskolai díj. A kollégiumi épületben modern internátus (központi fütés, egyénenként fürdő, külön nappali és hálószobák) áll a főgimnáziumi tanulók és főiskolai hallgatók rendelkezésére. Ugyanebben az épületben vannak az étkező helyiségek (konviktus) is.

Fizetendő díjak az internátusban és konviktusban: Főgimnáziumi tanulók évi 1500, főiskolai hallgatók évi 3000 lej internátusi díjat fizetnek. Fürdési díj évi 100 lej. Utóbbiak beiratási díja 285 lej. A konviktusi díjak havonta 600 lej. Közeli vidékről való szegény tanulók, akik hazai csomagot könnyebben kaphatnak, vagy azok, akik rokonaiknál valamelyes étkezési ellátást kaphatnak, lehetnek félkosztosok (ebéd vagy reggeli-vacsora) s ebben az esetben a kosztdíjnak felét fizetik.

A bentlakó tanulók ágynemüt (szalmazsák, párna, takaró) hazulról hoznak.

Egyházi érdek lévén, hogy kiváló tehetségű ifjaink szegénységük miatt ne essenek el a középfokú iskoláztatástól, lelkészeink és tanítóink ajánlata alapján 10—15 első gimn. oszt. lépő tanuló teljes, vagy nagyobb kedvezményben fog részesülni az I. évharmadban tanusítandó tanulmányi előmenetel alapján. *Az Igazgatóság.*

A kolozsvári főgimnázium rajz- és kézimunka kiállítását a vizsgák ideje alatt állandóan nagyszámú érdeklődő közönség látogatta és gyönyörüséggel szemlélte a szebbnél-szebb darabokat, melyeket a tanulók Tóth István rajztanár művészi irányításával az isk. éven át készítettek.

Női Gazdasági Tanfolyam Székelykeresztúron. A Székelykeresztúri Unitárius Téli Gazdasági Iskola *1934. évi augusztus hó 5.-től—szeptember 1.-ig* terjedő időben az iskola tanszemélyzetének és egy háztartási tanárnőnek vezetésével női háztartási és gazdasági tanfolyamot rendez Székelykeresztúron. A tanfolyam célja azoknak az ismereteknek elsajátítása, melyek a családok jövedelmét fokozni tudják. A tanfolyaam rendes hallgatóiul felvétetnek oly magyarul folyékonyan írni és olvasni tudó 16 évet töltött nők, kik az ismeretek elsajátítására törekednek. A rendes hallgatók létszáma 40, de már 15 hallgató jelentkezése esetén is megtartjuk a tanfolyamot. A tanulók minden, a tanítást szolgáló ügyben alávetik magukat az iskola szabályainak, a megállapítandó házirendnek és munkabeosztásnak. Rendes hallgatók a tanfolyam végeztével vizsgát tesznek és látogatási bizonyitványt kapnak. A rendes hallgatók lehetnek bent- és kintlakók. A bentlakók száma a 30-at túl nem haladhatja. *Bentlakók, vagy kintlakók, de bentkosztozó tanulók a tanfolyam idejére 600 (hatszáz) lej ellátási díjat fizetnek* és kötelesek ágynemüt és fehérnemüt hozni és annak mosásáról gondoskodni. Szalmazsákba szalmát az iskola ad. Irószerről és füzetről mindenki maga gondoskodik. *Kintlakó és kintkosztozó tanulók a tanfolyam tartamára 100 lejt fizetnek* beiratási és egyéb költségekre. Felvétetnek rendkívüli hallgatók is, akik tetszésük szerint választják meg a hallgatandó tárgyakat, vizsgára nincsenek kötelezve, de a díjakat a rendes hallgatókkal egyformán tartoznak fizetni. A tanfolyam elsősorban gyakorlati ismeretek elsajátítását tűzte ki célul és ennek megfelelőleg mindennap a délelőttnek csupán 2, a délutánoknak 1 órájában lesznek elméleti előadások s a szabadon maradó idő gyakorlati ismeretek elsajátítására fordíttatik. Gyümölcsök befőzéséhez, zöldségek konzerválásához minden hallgató vesz magának tetszése szerinti mennyiségben anyagot és az így készült befőtt, konzerv, száraz tészta stb. az illető tulajdonába megy át.

A tantárgyak a következők: háztartástan, egészségtan, baromfitenyésztés, sertéstenyésztés és hízlalás, gyümölcstermelés, gyümölcs- és zöldségkonzerválás, tejfeldolgozás, méhészet.

Gyakorlati oktatás céljaira rendelkezésre állanak a gazdasági iskola gazdasága, valamint a közeli községek tejfeldolgozó üzemei.

Az önként jelentkező hallgatókkal 2—3 tanulmányi kirándulást rendezünk, melyek költségeit a résztvevők külön fizetik.

Bentlakó tanulók a háztartástan tanárnőjének állandó felügyelete alatt állanak.

Beiratkozni szándékozók közöljék ezt julius 15.-ig a gazdasági iskola igazgatóságával Cristur. Jud. Odorheiu.

A Gazdasági Iskola Igazgatósága.

A bukaresti unitárius egyházközség felhívása egyházközségeinkhez, Nőszövetséghez, Ifjúsági Köreinkhez és unitárius nagyközönségünkhöz, egy bukaresti vendégszoba beállítása lehetővé tétele tárgyában.

A bukaresti unitárius egyházközség keblitanácsa f. évi április hó 15.-én tartott gyűlésében kimondotta, hogy a lelkészi lakás kérdés megoldásával kapcsolatban megkisérli egy vendégszoba beállítását is a fővárosba dolgaik elintézésére bejövő hittestvéreink részére. Keblitanács egyben azt is elhatározta, hogy megkereséssel fordul egyházközségeinkhez, Nőszövetségeinkhez, Ifjúsági Köreinkhez és unitárius nagyközönségünkhöz, hogy a vendégszoba beállításához szükségelt dolgok előteremtésénél egyházközségünknek segítségére jönni sziveskedjenek.

Vendégszobánk részére szükségünk lenne három ágyra, matráccal, párnákkal, gyapjú takarókkal, három-három húzattal, egy mosdóra, mosdó-tálra, fogasra és egy szekrényre. — Hálás köszönettel vennők, ha ezek előteremtésében támogatásban részesülnénk, — különben sok nehézséggel küzdő egyházközségünk a maga erejéből nem tudja tervét megvalósítani.

Nincs olyan egyházközségünk, ahonnan csaknem havonta, sőt hetenkint be ne jönne valaki Bukarestbe ügyes-bajos dolgai elintézésére. Vendégszobánk beállításával bejövő hittestvéreinknek szeretnénk segíteni, hogy egy-két napi időre ne kelljen költséges szállodákba szállniok meg. Legyen egy helyünk Bukarestben, ahova dolgaink letevéseért, egy kis pihenőért, egy-két éjjeli szállásért fordúlhassunk. Hadd érezzék Bukarestbe jövő híveink, hogy itt számunkra is jelent valamit missziónk megszervezése.

Hittestvéri szeretettel kérünk mindenkit, aki megérti egy bukaresti unitárius vendégszoba fontosságát, hogy szükségelt dolgaink beszerezhetésében mielőbb jőjjenek segítségünkre. Köszönettel vennők, ha a szükségelt dolgokat akár természetben juttatnák hozzánk, (főként ágyneműekben), akár az ecélra rendezendő gyűjtés eredményét pénzben utalnák át lelkészi hivatalunk címére.

Ha mi magunk nem próbáljuk meg a magunk nehézségein való segítést, kívülről nem sok támogatást várhatunk. Csak, aki már járt céltalanul és nem volt hova fordulnia, nem volt hol megpihennie, az tudja kellőkép értékelni ennek a kérdésnek a fontosságát. A bukaresti vendégszoba beállítása egyetemes egyházunk szükséglete. Magunknak teremtünk itt otthont, hogy szükségünk esetén legyen hova forduljunk.

Egyházközségünk nevében szíves megértő támogatást kér:

Lőrinczy Dénes

U. i. Minden adomány és küldemény, valamint minden megkeresés „Oficiului Parohial Unitarian, Bucureşti, 1. Str. Franklin 2. sz." alá irányítandó.

A székelykeresztúri unitárius főgimnázium a jövő iskolai évben is, mint teljes főgimnázium fog működni. Az I. osztályba beiratkozhatnak azon tanulók, aki 10-ik életévüket betöltötték, de 13 évesek nem múltak s az elemi iskola IV. osztályát sikerrel elvégezték és főgimnáziumunkban román és magyar nyelvekből, továbbá számtanból, a IV. elemi osztály anyagából felvételi vizsgálatot tettek.

Az I. osztályba a felvételi vizsgálatok junius hó 21-én, szeptember hó 5-én tartatnak meg. A felvételi vizsgálatra s egyben a beiratkozásra a következő okmányok szükségesek: 1. Születési, anyakönyvi kivonat. 2. Keresztlevél (Lelkészi hivataltól). 3. Állampolgársági bizonyítvány. (Certificat de nationalitate). 4. Újraoltási bizonyítvány. 5. Iskolai bizonyítvány. A felekezeti iskolából jövőknél az iskolai bizonyítvány a tanfelügyelőségtől láttamozva érvényes.

Az intézet mellett van jólevegőjű, egészséges internátus és olcsó konviktus.

a) A főgimnáziumnál a tandíj és bennlakásidíj 4.450.— Lej
Künnlakóknak a tandíj 3.350.— Lej
b) Étkezési díj a konviktusban pénzben 4.100.— Lej
s természetben 150 kg. búza, 50 kg. kukorica, 5 kg. zsír.

Jómagaviseletű és jóigyekezetű tanulók díjkedvezményekre és segélyekre számíthatnak. Az I. osztályba jövő tanulók részére 5 teljesen ingyenes és 10 féldíjas helyet biztosítunk a konviktusban.

Főgimnáziumi Igazgatóság.

Csókfalván „Tiszteletes" Benedek János nyug. áll. tanító és unitárius énekvezér, Kökösi lelkészünk édes apja, 1934. junius hó 3-án töltötte be 80. életévét. Kedves meglepetésben részesült, amikor a vasárnapi Istentiszteleten megjelent hívek, akik mind tanítványai voltak, hiszen 52 éven át volt tanítója e község lakósságának — a szent beszéd és ima után állva maradtak, hogy iránta táplált szeretetüknek és tiszteletüknek ez által adjanak kifejezést. Helybeli lelkész az egyházközségnek és az összlakósságnak, mint volt tanítványainak jókivánatait tolmácsolta lelkes üdvözlő beszédben, hivatkozva mindazokra az elévülhetetlen érdemekre, amelyeket hosszú szolgálata alatt és után is szerzett s amelyek valóban érdemessé teszik őt a megtisztelő ünneplésre. A lelkész neje a „Nőszövetség" gyönyörű virágcsokrát nyújtotta át az ünnepeltnek megható szavak kiséretében, majd Kis Sándor énekvezér a tantestület és iskolás gyermekek jó kivánságait fejezte ki.

A 80 éves, de egészséges, friss testi és szellemi erőben lévő példás és kegyes életű „pátriárcha" könnyes szemekkel köszönte meg a váratlanul jött megtisztelő kitüntetést. Szavaira a jelenlevők szemeiben is megcsilantak a könnyek, melyeket az elmúlt boldog idők felújult emlékei csaltak elő. Hatalmas éljenzéssel végződött a ritka, szép ünnepély. Boldog az a nép, aki nem felejt!

Gyallay-Pap Sándor: Parancsolom: tűrni kell! Kolozsvár, 1934 május hó. 96 old.

Pár hónapon belül már a második kötettel lep meg minket poéta testvérünk, Gyallap-Pap Sándor. Meglepetésünk túlnyomóan nagy részben kellemes. Üde versformákat, meggondolkoztató kérdéseket, gyönyörű kifejezéseket találunk ebben a kötetben is. Nyugodt lélekkel elmondhatjuk, ezek a versek olvastatják magukat. Ha nem volna értékcsökkentő ez a hasonlat, azt mondanám: olyan ez a kötet, mint egy érdekes regény. Tényleg, az ember nem tudja letenni. Újabb és újabb szépségek, gondolatok, címek hivogatják a belenézőt, hogy tovább olvasson. Igaz, hogy néha bosszankodva, néha mosolyogva érdeklődünk tovább. Mert néha, nagyon néha, akad ebben a kötetben is póz, álhevület, nagyot mondás, vagy legalább is olyan, ami ilyennek tűnűik fel Sokhelyt adys. A haragjában, a gőgjében, a felháborodásában, az ostorsuhogtatásában, az önsiratásában. Határozottan adys sok kifejezésében is. Dehát: Adynak mindez megbocsáttatott, sőt! Némelyek ezekben a gyermekes pózokban vélik felfedezni a prófétát. Igazságtalanság lenne elítélni ugyanazok miatt a kezdő poétát. amiért a beérkezettet megcsodálják? Talán. Magunk részéről azonban mégis azt reméljük, hogy a mindjobban kibontakozó Gyallay-Pap Sándor lassanként levetkőzi Ady Endrét s önmagából többet és értékesebbet ad, mint amennyit az Ady-ruhák érnek ma rajta.

E kevés kifogásolni való mellett már is sok érték feledteti a kezdőt s mi igaz örömmel üdvözöljük ezt az újabb verseskönyvet. Ára 20 lej. Kapható az Iratterjesztőnél is.

Sz. I. S.

„Világosság felé" cimen nyomás alatt levő egyházi beszédgyűjteményem előfizetési ivei — mint tudomásomra jutott — a 25%-os kedvezmény határidejéül jelzett április 25-ike *után* mentek ki.. Többen megkerestek az irányban, hogy ha az előfizetési íveket beküldik, vonatkozni fog-e reájuk is a kedvezmény. Könyvem kiadását ez okból augusztus 1-ig elhalasztottam, hogy így a megjelenés *előttre* vonatkozó árengedményt min-

den előfizető igénybe vehesse. Kérem hát a még vissza nem küldött előfizetési felhivások címzettjeit, hogy *akár kitöltve, akár üresen*, küldjék azokat vissza július 20-ig. Ezzel nekem fogják tenni a legnagyobb szolgálatot, mert tájékozódást nyerhetek az irányban, hogy hány példányban nyomassam könyvemet. *Szent-Iványi Sándor.*

Dr. Boross György: Szertartások és vallási szokások az unitárius egyházban. Kolozsvár. Grafic-Record nyomda 118 oldal. Rövid pár hét alatt ez már a második könyv, mely főt. püspök úrunk tollából megjelent. Méltatása helyett egyik lelkésztársunk leveléből idézünk: „E könyvet alig pár napja, hogy megkaptam. — Azóta se történik egyéb velem, minthogy minden kis szabad időmben a nyakamon van ez a könyv. — Nem tudok szabadulni tőle. Folyton olvasgatom. Nem tudom miért, de ez a könyv annyira érdekel és foglalkoztat, hogy így még csak Renant faltam életemben, amikor egy szerencsés pillanatban megkaptam. Olyan tiszta, ésszerű és mégis a vallásos kedélyt is lenyügöző gondolkodást árul el minden cikke, hogy azt bátran a kezébe merem adni akárkinek is, hogy abból ismerjen meg minket unitáriusokat".

Halottaink.

A szomorú névsort ezuttal *Wass Domokos* afia nyitja meg. Született Bözöd községben 1866. március hó 9-én. Meghalt Kolozsváron 1934. junius 2. Tanulmányait a szkereszturi és kolozsvári unitárius kollégiumban végezte. A kolozsvári tud. egyetemen szerzett tanári diplomát a mennyiségtan-természettanból. Tanári pályáját a kolozsvári polgári iskolánál kezdette, hol az inas-iskolában is állandóan tanított. Később a r. kath. polgári iskola tanára, az imperium változás után a ref. főgimnázium és 1922. óta nyugdíjba meneteléig a kolozsvári unitárius főgimn. tanára volt. Halálát hosszas betegség előzte meg és égette naprólnapra, mint a gyertya szálat, míg f. junius 2-án sok szenvedés után jó felesége karjai között nemes szíve utolsót dobbant. Az Unitárius Egyház, melynek tanácsosa volt, méltó módon adott kifejezést gyászának. A temetést a kollégium előcsarnokában rendezte, hol a gyászszertartást Vári Albert theol. dékán, a néhainak régi barátja végezte. Az intézet nevében Gálffy Zsigmond igazgató megható beszéddel búcsúzott. A temetőben a Székely Társaság, a Gondoskodó Társaság és a régi tanuló társak nevében — akikkel 47 évvel ezelőtt hagyta el a kollégiumot — Hadházy Sándor pénztárnok búcsúzott meleg szavakkal.

Osváth Gábor ny. esperes-lelkész afia következik a fájdalmas sorban. Született Kobátfalván 1861. március hó 11-én, elhunyt a segesvári szanatóriumban 1934. junius 5-én, eltemették Székelyke-

reszturon a kiterjedt család, egyházi és baráti közönség óriási részvétele mellett. Tanulmányait ő is Székelykereszturon kezdette és Kolozsváron végezte, hol papi diplomát szerzett és mint hévizi, később ürmösi lelkész és a felső fehér körnek hosszú, évtizedeken át esperese egyházközségeinek, a körnek és egész egyházának nagy megelégedésére szolgált alázatos lélekkel, papi buzgósággal. Mint jó barát és igen kedves ember fájdalmas ürt hagyott úgy egyházunkban, mint kedves családjában, hol a hűséges hitves, gyermekek és unokák bánatos könnyei őrzik drága emlékét.

Nagy Endréné sz. Mészáros Erzsébet a székelykersztúri gazdasági iskola igazgatójának áldott lelkü hitvese június hó 5-én elhunyt Székelykeresztúron, 37 éves korában, életének derekán, mélységes gyászba borítva kicsiny családját, melybe nagy-nagy bánatot hozott a korai kegyetlen halál.

Iszlay Erzsike, néhai Iszlay Márton afia leánya, 15 évig tartó hosszas szenvedés után, 38 éves korában, Dicsőszentmártonban, özvegy édesanyja és testvérei körében 1934 április 16-án elhunyt. Hosszas szenvedéseit türelmesen, áldozatos lélekkel viselte, de a nehéz betegség súlya alatt törékeny teste megtörött és nemes lelke visszaköltözött az Úrhoz, aki adta.

Katona Sándor nyug. postafőnök, néhai Katona Sándor székelykeresztúri énekvezérünknek fia, f. év június 20-án hirtelen elhunyt Kolozsváron 59 éves korában. Temetése június 22-én volt, hamvai felett a család barátja, dr. Kiss Elek theologiai professzor tartott megható búcsúbeszédet. Egy sokat fáradott, sok megpróbáltatáson keresztül ment afiának küzdelmes élete ért véget. Jó felesége, gyermekei, volt hivatalnoktársai és barátai kisérték utolsó útjára, a házsongárdi temetőbe.

Dézsi Gábor volt kissolymosi kántortanító afiát folyó június 25-én kisérte hiveinek, családjának és rokonainak szeretete utolsó útjára. A jó Istennek végtelen szeretete tegye könnyüvé a hantot hamvai felett és adjon az örök nyugodalomban békességet számára. —

Halmágyi Gábor nyug. kultur-főmérnök, műszaki tanácsos, az Egyházi Főtanács tagja, május hó 14-én, 60 éves korában Brassóban hosszú szenvedés után elhunyt. A brassói unitárius egyházközségnek két évtizeden keresztül igen buzgó főgondnoka volt. Szerény volt a végletekig, de határozott egyéniség. Szavaiban szelid, magatartásában barátságos, de meg nem alkuvó jellemben és az igazság védelmében. Vallásos, becsületes lélek, kinek unitárius hitéhez és egyházához való ragaszkodásán kivül aligha volt drágább kincse, legfeljebb családjának határtalan szeretete. Ott volt minden vasárnap az Isten házában s azzal a mély és őszinte hittel imádkozott, melynek nyomán érzi az ember, hogy egész lényében megújul, fölfrissül. Az igénytelen egyszerűség mellett a művelt és emelkedett gondolkozást előkelő szülői házból, az irodalmilag is ismert Halmágyi Sándor kuriai biró házából és lelki világából hozta magával. Tettei által bizonyította, hogy az igazán

művelt lélek szereti Istent s az ő közelében jól érzi magát, példát mutatva arra is, hogy bármilyen állásban vagy foglalkozásban legyen az ember, az Isten házába is elérkezhetik vasárnapról-vasárnapra, ha elérkezni akar, ha igazán él lelkében a vágy, hogy elmerüljön a hitben. Két évvel ezelőtt Szovátára költözött és lemondott a főgondnokságról, de tovább is a brassói egyházközség tagja maradt. Súlyos betegsége hozta vissza Brassóba meghalni. Nagy rokonság mellett neje és Irén nevű leánya, férjezett Mureşan Viktorné gyászolják.

Megdöbbenéssel vesszük a szomorú hirt, hogy *Székely Tihamér* magyarsárosi lelkész afia felesége, sz. Fehér Anna június hó 16-án hosszas szenvedés után 47 éves korában elhunyt. Nagy családjának, melynek éltető ereje volt, e pótolhatatlan veszteség feletti fájdalmukra Istentől vigasztalást kivánunk.

Barabás Lajos afia sorban az utolsó, de érdemekben és években a leggazdagabb. Született Kolozsvárt, 1850 nov. 9-én, meghalt 1934 június 25-én Székelykeresztúron. Egy gazdag, munkásságban, kötelességteljesítésben, társadalmi, közhasznú tevékenységben eltöltött élet után távozott el örökre a munka színteréről. Lapzártakor értesültünk haláláról, mellyel neje, szül. Nik Anna, két fia, leánya, unokái, nagyszámú rokonság, az unitárius egyház és a székelykeresztúri főgimnázium borult gyászba. Tanulmányai után fiatalon a székelykeresztúri egyházközség lelkésze és tanára lett, melyekből a tanári szék szeretete és munkássága kisérte pár évvel ezelőtt jól megérdemelt nyugdijba. Tanítványainak ezrei — köztük e sorok írója, kinek egyetlen élő tanárja szállt vele sírba — a kegyeletnek és hálának soha el nem muló virágait hintik utolsó útjára. A jó Isten is szerette őt, megajándékozván pátriárkai korral, egyházi és társadalmi munkássága után békés nyugodalommal. Egyházunknak, székelykeresztúri főgimnáziumunknak, szeretteinek nagy halottja nyugodjék békében!

Özv. Hutter Györgyné szül. Tóth Zsuzsánna, életének 68-ik évében f. év május 26-án rövid, de megpróbáltató szenvedés után elhunyt. Leányát, unokáját és kiterjedt rokonságát borította gyászba hirtelen elmulása. Tóth István kolozsvári tanárunk nagynénjét gyászolja benne. Legyen pihenése csendes a fáradságos munkában eltöltött földi élet után!

Az Unitárius Közlöny megjelenik havonta.
Szerkesztő: **Szent-Iványi Sándor.**

Előfizetési ár: Egész évre nem egyleti tagoknak 36 L. Akik a 60 Lejt egy összegben előre befizetik, kapják a lapot, a Dávid Ferenc Egylet rendes tagjainak tekintetnek, s egyleti jogaikat gyakorolhatják. Örökös alapitódij 1000 L. Magyarországi előfizetés 90 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztároshoz küldendő

Egyes szám ára 3 (három) lej.

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET R.-T. CLUJ-KOLOZSVÁR